

Dom in ustvarjalnost za vsakogar

Ta zapis ni namenjen romantičnemu zanesenjaštvu peščice ljudi, ampak naši vsakdanji stvarnosti, v kateri hočejo biti posamezniki in skupine ustvarjalni, hočejo sebi in drugim vsebinsko lepšati in poglobljati delovni in praznični dan. To je zapis o delavsko-prosvetnem društvu Svoboda iz Medvod.

NAŠA ANKETA

Kje si, ZSM?

Le peščica mladincev je seznanjena s tem, da bo v aprilu kongres ZSMS. Ta neinformiranost ali pa nezainteresiranost mladih glede njihove organizacije je najbrž povezana z vlogo in aktivnostjo organizacije same. Kaj o tem menijo mladi?

MAJA SMREKAR, učenka 8. razreda: »Ja, mladinci sami imajo več besede, kot so je imeli včasih. Sedaj lahko prideš na sestanek in poveš, če ti kaj v družbi ni všeč. Na delovanje ZSM sicer nimam večjih pripomb, izjemne pohvale pa jim tudi ne bi izrekla. ZSM na šoli predvsem sestankuje in organizira ples, kaj naj bi bila njena prava naloga, pa ne vem. Sama nisem aktivna, zato z zadevo nisem najbolje seznanjena.«

ELIZABETA JOCIČ, učenka 8. razreda: »V ZSM ne delam, ker nimam časa za te stvari. Pa tudi drugi se ne zanimajo za nas, mlade. V KS nimamo svojega prostora, ne najdemo opore za svoje delovanje. Mladinska organizacija deluje, vendar predvsem s sestanki in govori. Pojma nimam, kaj počnejo. Najbrž zastopajo naša stališča in interese, saj so tudi oni mladi. Mislim, da bi s po-

V sobotnem dopoldnevu sem se srečal z Brantom Praznikom, predsednikom društva, Romi Bukovec, Zdenkom Furlanom, Matejo Mlakar, Romano Girandon, Darjo Šturm, Petro Bališ, Natašo Stopar, Luko Kogovškom in drugimi, ki so prihajali v garderobni prostor.

»Naša dejavnost je dramatika, petje, ples, likovnost, ansambel, plesna skupina Noell,« je pripovedoval Brane Praznik. Pa beseda ni tekla zgolj z njim, v pogovoru so sodelovali vsi: »V sezoni 85—86 smo na oder postavili Partljičevega »Moj ata, socialistični kulak.« Ponovili smo ga na Glumaških večerih, na Ostrovrharjevih srečanjih pa je bil Kulak postavljen kar trikrat: naš, novovaroški iz Srbije in kavdarski iz Makedonije. Naši mladi člani so predstavili tudi Muzo na mansardi.«

Nekajletno mrtvilo so prekinili že predlani s »Hitlerjem v partizanih,« lani z »Magnetnim dečkom.« Milana Dekleve, stalna obveznost so recitali ob različnih praznikih, igrice ob dedku Mrazu, tudi za letos so načrti obsežni:

»Kmalu bo na odru igrice Mala čarovnica, ki ni znala biti zlobna, pripravljamo Gospo ministrico Branislava Nušiča. Naša baletna skupina Noell ima 5 članic in daje ljudem tisto, kar je njim in gledalcem povšeči. Približno 10 likovnikov v povprečni starosti 25 let je sila aktivnih. Vsaka premiera v gledališču je tudi samostojna razstava naših likovnikov, ki praktično izdelajo tudi sceno. Organiziramo izobraževanja za vsakogar, ki živi in deluje skupaj z nami.«

V medvoški Svobodi aktivno deluje 90 članov, tistih, ki le sem in tja pokukajo v te prostore, sploh ne štejejo, so pa tudi dobrodošli. Vsakdo tukaj ustvarja in daje po svojih močeh, spodbude za razkošen razvoj talenta, pa kakršenkoli je že, ne manjka. Razmišljanja pri delu pa so vedno sodobna. Poglejmo, kaj pravi o čarovniški igrici, ki jo bodo izvajali otroci nekje do 12. leta, Romi Bukovec:

»Skušamo predstaviti svet, drugačen od pravljice. Naša dekleta bodo učenke čarovništva, zelo počlovečene, skoraj povsem normalne osebe, v katerih ne bo težko ugotoviti, da smo navsezadnje lahko tudi ljudje takšni. Šlo bo tudi za veliko mero zaupanja v prijateljstvo, zmage dobrega nad zlim. Mladi bi pravzaprav radi starejšim tukaj dokazali, da jih imajo radi, vendar pa je pri tem tudi prav terjati razumevanje starejših za mladost.«

Zdenko Furlan, 67-letni amaterski gledališki delavec, pa je o ustvarjalnosti svojih igrancev menil tole: »Nismo za šablone, vsakdo naj bi igral iz sebe, kar najbolj naravno. Gospo ministrico pa smo postavili v sodoben čas, saj človeške slabosti, kot so napuh, bahavost, premetenost, goljufivost in še kaj, v nobenem času niso izbrisane.«

Dekleta iz plesne skupine menijo, da so tu našle pravo družino, v kateri lahko aktivno in ustvarjalno sodelujejo. Posebej se vesele nastopov, takrat in na vajah ni znoj nobena redkost:

»Tu smo našle svoj smisel. Nič ni odtujenega, enakopravno nas vključujejo v svoje programe.«

Prav zato lahko Brane Praznik upravičeno trdi, da v medvoški Svobodi prav vsakdo najde svoje mesto, pa naj bo to igravec ali muzikant, plesalec, likovnik. Ne gre zanemarjati niti potrebnih odskih delavcev, garderoberjev, osvetljevalcev, šepetalcev:

»Vsakdo med temi je lahko na svoj način kreativen. Ne branimo se resnično nikogar, prilagajamo se drug drugemu. Tako, denimo, nismo zaprli vrat pevcem pevskega zbora. K nam naj pride vsakdo, se bomo pač nekoliko stisnili.«

Tako usmeritev ima odraz tudi v medvoških delovnih organizacijah, ki bodo po zaključnih računih namenile kar 10 milijonov dinarjeva svojo Svobodo. S tem denarjem bodo najprej posodobili dvorano, zamenjali sedeže in še marsikaj. Zovoljo resnično prave aktivnosti so lani tudi od občinske kulturne skupnosti prejeli 350.000 dinarjev:

»Tu ne gre torej več za denar, ampak za dojemanje, da delamo, ustvarjamo. Pravzaprav je to že svobodna menjava dela. Naš cilj je torej pritegniti vsakogar, hkrati pa paziti, da ne bo več osipa, generacijskega prepada, kakor se je to zgodilo v preteklosti. Jutri morajo namreč mesta prevzeti mladi, dolžnosti pa so pestre, pomembne.«

Vsako izmed članov upravnega odbora skrbi tudi za neumetniški del, naj gre za zasteklitev oken, navavo materiala ali nastopanje v občinskih kulturnih telesih. Vsem pa je enotno razumevanje, da je potrebno pravo medsebojno sodelovanje.

»Tu smo doma, tu je naše združeno delo, tu so naši otroci, tu so Medvoščani,« pravi Brane Praznik: »Razumeti hočemo drug drugega, tisto, kar ustvarimo, z odra podarjamo. Podarjamo tudi združenemu delu, številni iz tega združenega dela pa tako najdejo mesto pri nas. Kaj smo torej? Smo neki segment, naš, skupni, ki ne prihaja od nekdaj zunaj. Smo del našega življenja, delovnega in prazničnega vsakdana. To razumeti pomeni, da pravzaprav pravih težav ne bi smeli imeti.«

Pa vendar je vedno in povsod vse zgrajeno na delu. Ničesar ni podarjenega, vse je potrebno navadno plačati z garanjem. Plačilo je v mnogih življenjskih primerih denar, v teje Svobodi pa se zdi, da je to zavest o početju koristnega zame, zate, za našega soseda, Medvoščana, Šiškarja. Za mojega in tvojega šolarja, za tebe in mene, kadar sva pripravljena pogledati vsaj nekoliko čez svoj plot...

Bogomir Šefič

Šiškarji med prvimi

Tudi v letošnjem letu so v okviru občinske ZPM in po merilih Šahovske zveze Slovenije izvedli vsa predvidena pionirska šahovska tekmovanja, tako ekipna kot posamezna.

Med ekipami so se prvenstva udeležile pri pionirkah tri ekipe, pri pionirjih pa enajst. V treh kategorijah so zmagali šahisti osnovne šole Staneta Kosca iz Šmartnega, v eni pa šahisti osnovne šole Oto Vrhunc-Blaž. Vse zmagovalne ekipe so se udeležile prvenstva ljubljanske šahovske regije in tam osvojile dve prvi mesti (pionirke OŠ Staneta Kosca) in eno tretje (pionirji OŠ Oto Vrhunc-Blaž).

Bolj številna je bila udeležba na prvenstvu posameznikov, kjer je nastopilo več kot sto pionirjev in pionirk. Zmagovalci so postali:

starejši pionirji — Aleš Jancič (OŠ Valentin Vodnik)

mlajši pionirji — Gregor Podviz (OŠ Simon Jenko)

starejše pionirke — Mateja Skobe (OŠ Staneta Kosca)

mlajše pionirke — Diana Pajk (OŠ Staneta Kosca)

Tekmovanje je bilo v prostorih osnovne šole Alojz Kebe v Šentvidu, vodili pa so ga mentorji sami.

P. Vertot

12.

krško '86

ZSMS

Kongres

močno mladinske organizacije lahko rešili marsikatero probleme.«

JELENA SVIRAC, študentka agronomije: »O samem delovanju ZSM ne vem veliko, saj je informiranost šibka. Tudi če bi se hotela dokopati do informacije, bi bila pot dolga. »Naša« organizacija ne more biti naša, če dejansko ne zastopa naših interesov, potreb in želja. Preveč je odtujena in formalno organizirana. Dober primer je (ne)delovanje ZSM v okviru fakultete. Mogoče se predstavniki ZSM trudijo in delujejo, vendar nam je znana le organizacija agronomiadi; o drugih aktivnostih vemo le malo.«

GORAN PREDOJEVIČ, dijak sr. šole za energetiko: »Nisem aktiven član ZSM, pa tudi njeno delovanje me ne zanima. Mislim, da bi svoje interese sicer moral uveljavljati preko te organizacije, vendar dvomim o njeni uspešnosti.«

MATEVŽ POLIČ, DAMJAN KUŠAR, brezposelna: »O delovanju mladinske organizacije sploh še nisva razmišljala. Vse je brez veze, saj tako ali tako ne more nič narediti. O tem sploh nima smisla razpravljati (... in že sta odšla).«

PES MURI: »Oh, ti ljudje so pa res čudnil Hov, hov. Pri nas v pasji družini imamo tak režim: če imamo kost, jo pojemo, če ne, jo pa najdemo.«

Malce zaskrblijujoče izjave, mar ne?

Tea Miška